

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Die dan zijn woord gaarne aannamen...

Handelingen 2:41a

In Israël was het pinksterfeest een echt oogstfeest. Maar door de uitstorting van de Heilige Geest kan gezegd worden dat het pinksterfeest vervuld werd. Het is een geestelijk oogstfeest. Nu begint de inzameling van de grote wereld, die straks op de jongste dag haar hoogtepunt zal bereiken. Dan, als de laatste uitverkorene is toegebracht zal Gods huis vol zijn. Dan zal de bruiloft des Lams eeuwig plaatsvinden in het nieuwe Jeruzalem.

Nu op de dag, dat het pinksterfeest vervuld werd, werden in het aardse Jeruzalem al de eerstelingen toegebracht. Op de eerste dag werden er toegedaan "omtrent drieduizend zielen". Hoe werden ze toegedaan? Op welke manier? Door Woord en Geest. Zo werkt de Heere altijd. Het Woord werd door de apostel Petrus gebracht. Hij hield een ernstige, maar ook een bijzonder liefdevolle preek. Zeker..... er waren bijzondere tekenen. Maar die tekenen waren er om aandacht te vragen voor de prediking van de apostelen. Hen had de Heere toch opgedragen om in Zijn Naam te prediken bekering en vergeving der zonde? Welnu, op het pinksterfeest te Jeruzalem komt de volle nadruk te liggen op de prediking van Gods Woord. Dat gepredikte Woord werd nu door de Heilige Geest toegepast aan de harten van drieduizend hoorders. De Heilige Geest liet dat Woord zo inslaan in hun harten dat er verslagen harten kwamen.

Hoe vaak worden de preken niet maar aangehoord, terwijl men daarna weer tot de (wan-)orde van de dag overgaat.

Na de preek lezen we "en als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: "wat zullen wij doen mannen broeders?"

Wat is dat een zegen als het woord door Gods Geest inslaat in het hart! Hoe vaak worden de preken niet maar aangehoord, terwijl men daarna weer tot de (wan-)orde van de dag overgaat. Hoe vaak gaan de woorden over de hoorders heen en raken ze hen niet. Soms weet men korte tijd daarna al niet meer waar het over ging. Dat komt dan, volgens velen, omdat de preek niet goed was, of de predikant het niet goed bracht. Anders had het toch wel wat gedaan? Ja, zo komt het dat we er niets aan hebben en er niets van meenemen.

De door Gods Geest gewerkte vrucht is een gebroken en verslagen hart. Dat is het ware berouw over de zonde. Hoe uit zich dat berouw? In een verslagen, letterlijk: doorstoken hart. De profeet Zacharia had dat reeds geprofeet: "zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden, en zij zullen over Hem rouwklagen (...) en zij zullen over Hem bitterlijk kermen... (Zacharia 12:10). Dan weten ze het niet meer. Als mensen weten we altijd precies hoe het moet en hoe wij het willen. Maar door Gods Geest komt er naast een doorstoken en verslagen hart ook een weetgierig hart. Zo groeit ook de overtuiging dat er wat moet gebeuren. Maar ze weten niet hoe of wat. Gelukkig

de mens, die het niet meer weet. Petrus en de andere apostelen worden gevraagd. Zeg het ons. Help ons toch.

Zien we nu dat een ontdekkende preek helemaal niet afstotend werkt. In tegendeel! Ware ontdekking door Gods Geest werkt verbindend. Ze lopen niet bij Petrus en de andere apostelen vandaan, nee, ze buigen onder dat woord en zij blijven het zoeken bij de brengrers van dat Woord. De Heilige Geest geeft immers overtuiging in het hart dat hier de waarheid wordt gepredikt. Zo maakt de Heilige Geest ook ontvankelijk voor nader onderwijs. Wat moet er dan gebeuren? In het vervolgonderwijs maakt Petrus duidelijk dat bekering nodig is en de doop in de naam van Jezus Christus tot vergeving der zonde. En, zo zegt de evangelist Lukas in Handelingen 2:40 "met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande hen..." Met andere woorden wordt dezelfde zaak met klem en bewogenheid op hun verslagen hart gedrukt, dat ze hun oude natuur moeten doden, hun zonden belijden en laten, en de heiligmaking en zaligheid buiten zichzelf in Christus Jezus zoeken. De doop in Zijn Naam wijst immers heen naar het bloed van Christus, dat reinigt van alle zonden!

Petrus heeft aangewezen de noodzakelijkheid van de bekering en de vergeving der zonden als de weg ter ontkoming. Petrus heeft gepredikt Wet en Evangelie. Dan

Want wat
gaat die
Christus
schitteren
voor het
zielsoog.

gebeurt het wonder: ze nemen zijn woord gaarne aan. Aannemen gaat gewoonlijk niet voetstoots. Hoe vaak hoor je mensen niet zeggen: ik moet dat op uw woord aannemen. Ze spreken daarin uit dat ze bezwijken onder de argumenten, op gezag van de spreker leggen ze zich er maar bij neer. *Het lijkt* wel alsof het nu éénmaal niet anders kan. Zo heel anders is het als de Heilige Geest werkt. Dan is aannemen een geloofsdaad. Dan geeft de Heilige Geest een hand om het aan te nemen. Ja, dan komt er een gaarne aannemen. Het woord gaarne wijst op blijdschap en verheuging. Dat kan ook niet anders want die zondaar zit in de grootste nood en dood en weet niet meer hoe het

moet. Dan laten ze alle houvasten buiten Christus los. Met die lege handen mag dan door het geloof dat woord aangenomen worden. Want wat gaat die Christus schitteren voor het zielsoog. Hij, Die zo gewillig is om zondaren zalig te maken. Dan kunnen en mogen ze alles loslaten. Dan is er in de weg van sterven, behoudenis in Hem, in die ene Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Zo onmogelijk als het eerst was, zo gemakkelijk wordt zalig worden dan. Want de Heere brengt alles mee.

Dit aannemen is dan ook een heel ander aannemen, dan waar velen vandaag van spreken. Zij hebben de Heere aangenomen in hun hart. Zij hebben die beslissing

genomen en hun hart voor Hem open gesteld. Zulk aannemen is eerder een nemen. Echter... dit gaarne aannemen is het werk des Geestes. De Heilige Geest gaat eerst het geloof schenken om het dan ook te doen aannemen dan is er de blijdschap van de verwondering en aanbidding. Als het bij de eerstelingen zo is, dan is het ook voor vandaag de weg die ons wordt voorgehouden. Voor u en voor mij. De weg van verslagenheid door de Heilige Geest leidt tot het gaarne aannemen. Wat neemt Gods volk zo gaarne aan? Heel de boodschap van bekering en vergeving, van Wet en Evangelie.

A. v.d. Weerd

Ambtelijke praktijk

Bekering en uitzicht. Jakobus 4: 7- 10

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. A. v.d. Weerd over Handelingen 2:41a. Ds. Tanis behandelt Jakobus 4:7-10 onder het opschrift "Bekering en uitzicht". Ds. P. Roos schrijft over de EO-jongerendag. Ds. P. den Butter levert een bijdrage getiteld 'Moeder'. Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek met een artikel over het spreken tegen een dode. In de rubriek sprekend verleden een bijdrage uit het werk van ds. Theodorus van der Groe over de bekering. Tenslotte wat boekbesprekingen.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 20 juli, Oosterkerk, Klaverplein 2, Elburg. Dit is een andere locatie dan voorgaande jaren. Het kerkgebouw waar anders van gebruik wordt gemaakt wordt gerestaureerd. 's Morgens aanvang 10.30 uur, sprekers ds. M.A. Kempeneers opening en ds. P. den Butter. Verkoopafels in de pauze. 's Middags aanvang 14.00 uur, sprekers: ds. A.C. Uitslag, kindervertelling W. Visser, sluiting ds. Kempeneers. Kinderoppas aanwezig.

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 12 juli verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 30 juni.

AvH

Het 'ja ik van ganser harte' zijn bekende woorden. Ze worden gehoord in een bevestigingsdienst. Door die woorden wordt door de bevestigde uitgesproken dat men zich in het dienstwerk zal houden aan en zal doen wat in het formulier is vastgelegd. Dat formulier nu is niet tijdgebonden, want wat erin staat is geformuleerd uit het Woord van de Heere en zo is het tot een kerkelijk formulier geworden. Een formulier met een gereformeerd karakter. Zo kan het getypeerd worden. Wordt in het formulier gewezen op de prediking en het pastoraat dan is de bekering tot God geen onbelangrijke zaak. Echter als het over bekering tot God gaat, dan staat die werkelijkheid niet zo hoog aangeschreven. De noodzaak daarvan schijnt een achterhaalde zaak te zijn, want door zich op verbondsvisie en belofte te beroepen komt het op geloof in de belofte aan. Tevens dient in de gemeente het accent te vallen op groei, bloei en zo de geloofsactiviteit, het chris-

ten- zijn in de samenleving. Dit mag op zichzelf niet onjuist genoemd worden, als het maar op de juiste plaats gesteld wordt. Niets komt tot stand zonder wedergeboorte en bekering. Het werk van de Heere in de mens. Het Woord wijst op het vernieuwende werk van de Heilige Geest en zelfs vele malen wordt gewezen op de bekering. In de eerste plaats tot God, voor een wereldling, maar ook voor een gemeentelid. Dit gegeven is niet beperkt gebleven tot het Oude Testament. Welk een woord sprak Johannes de Doper en de boodschap van de Heere Jezus was gevuld met bekering en geloof. Ook kunnen we lezen welk een opdracht de Heere Jezus voor hun uitzending aan Zijn discipelen gaf: om in Zijn Naam te prediken bekering en vergeving der zonden (Lukas 24:47). In zijn afscheidsuur zei Paulus tot de ouderlingen en opzieners van de gemeente van Efeze (Hand. 20): Beiden Joden en Grieken heb ik betuigd de bekering tot God en het geloof in onze

Heere Jezus Christus. Hij deed dit naar zijn zeggen in het openbaar en van huis tot huis. Opvallend is dat in het bevestigingsformulier daarop gewezen wordt, zodat er vandaag niet aan voorbijgegaan mag worden. In de belijdenisgeschriften ontbreekt het woord 'beking' niet. Welk een rijk woord staat er in de Dordtse Leerregels: God de Heere roept door de dienst mensen tot beking en tot geloof in Christus. De catechismus heeft het over de waarachtige beking des mensen en waarin die bestaat. Het moet ons duidelijk zijn uit het gegeven in het Woord en de belijdenisgeschriften dat beking van levensbelang is. En dat voor iedereen. Als het gaat over beking geeft het Woord aan dat het niet om een eenmalige zaak gaat. Er kan gesproken worden over een eerste, tweede en een dagelijkse beking. Een eerste beking daad aan het begin van het geestelijke leven. Een tweede na een trieste ervaring. Denk aan Jakob te Sichem. De beleving van de dagelijkse beking vindt plaats op de geloofsweg door het leven. Daarom is het woord beking abstract en zijn er zelfs werkwoorden die spreken van beking. De door Jakobus gebruikte woorden wijzen daarop. Wanneer Jakobus hierover schrijft doet hij dat met overtuiging. God is een God Die steeds meer genade geeft. Wat Hij eist, waar Hij als Heere recht op heeft, schenkt Hij. Vandaar de hartelijke en indringende oproep van Jakobus. "Zo onderwerpt u dan Gode." Waarin dat gezien wordt staat terecht in de kanttekening. Onderwerpen dat is met gewillige gehoorzaamheid aan Gods geboden al uw gedachten, begeerten en genegenheden, woorden en werken schikkende naar de regel van Zijn wil in Zijn Woord. Die verootmoediging voor de Heere en zo een leven in gehoorzaamheid aan Zijn wil zal niet vruchteloos zijn. In plaats van gerichtheid op de duivel, de grote verzoeker, de verleider, zal er zijn de afkerigheid van de satan. Dan kan er geen compromisleven geleid worden. Een leven van en - en, een leven van God en de wereld. De weerstand tegen de satan kan geboden worden door het ge-

bruik van het zwaard des Geestes. In navolging van Jezus en door Zijn kracht kan met overtuiging gezegd worden: ga weg, satan, want er staat geschreven. Voor het Woord van de Heere zal hij wijken. Zelfs op de vlucht slaan, zegt Jakobus. Gelijk het gebeurd is na de verzoeking in de woestijn.

Onderwijs

Op het verdere pastorale onderwijs dient acht gegeven te worden. Gelijk de Heere Jezus na het afwijzen van de duivel niet alleen gelaten werd, zo komt Jakobus met zijn heilswoord. Van Jezus lezen we: en ziet de engelen zijn gekomen en dienden Hem (Matth. 4:11). Jakobus schrijft: "Naakt tot God en Hij zal tot u naken" (vs. 8). De weg naar de Heere is open en de weg van de Heere is open en Hij komt. Nu mag uit het woord van Jakobus niet de conclusie getrokken worden dat het naderen van God afhankelijk is van onze daad. Er is geen sprake van voorwaarde. Maar als men komt, blijft de Heere niet op Zijn plaats. Lucas 15 is daar duidelijk een beeld van. We weten wat de Vader doet als de zoon terugkomt. De vader weet wat er leeft in het hart van de zoon en wat hij zoekt. Verzoening, herstelling. Zo zijn zondebesef en bedroefdheid levenskenmerken. Kenmerken waarbij schuldbelijdenis, het uitzien naar vergeving en herstelling betrokken zijn. Met herstelling wordt bedoeld dat het vlak is tussen de Heere en de zondaar. Het kennen wat geschreven staat: Ik, Ik ben het Die uw overtredingen uitdelg om Mij nentwil en Ik gedenk Uwer zonden niet (Jesaja 43:25). Terecht staat er in de Dordtse Leerregels dat het aan-schijn van de verzoende God voor de godvruchtigen zoeter is dan het leven (DL V 13). Naar de beleving, de erkenning daarvan, werkt Jakobus pastoraal heen. Maar dan zal het ook moeten komen tot een reinigen van de handen en een zuiveren van de harten (vs. 8). Het reinigen van de handen, het was-sen van de handen werd gedaan voor het binnengaan in het heiligdom, voor het verrichten van het dienstwerk (Exodus 30:19-21). Zo dient de levenswandel radicaal

anders te worden. Maar ook de harten moeten gezuiverd worden. Hand en hart behoren samen te gaan, gelijk ze bij elkaar horen. Het moet komen tot een algehele breuk. De directe aanspraak 'gij zondaars, gij dubbelhartigen' kan wat oproepen. Toch is die aanspraak niet onterecht gedaan. Jakobus staat in dienst van zijn Zender en hij had Zijn wil te doen. Wat Jakobus deed was ook niet tegen het Woord. Reeds in het Oude Testament komen we aanspraken tegen. Het persoonlijke kan soms nodig zijn. Ook nu. Wordt er af en toe zo indringend, zo persoonlijk gesproken? Of wordt er vanwege de lieve vrede gezwezen? Soms is er meer mensenvrees dan vreze Gods. Waar liefde is tot de Heere en tot de medemens, het gemeen-telid, zal er in bewogenheid tot geadresseerden gesproken worden. Met het uitzien dat de woorden treffen en dat er geen verzet zal komen. De aangesprokenen moeten komen tot daden. Reinigen en zuiveren. Niet vluchtig, maar goed. Is er de wil? Is er het kennen? Dat zijn vragen die rijzen. De wil wil de Heere werken en het bewijzen is mogelijk. Welk een gegeven middel is water. Wat wij niet kunnen doet water en daarbij zeep. Zo is er het genademiddel. Het bloed van Jezus Christus. Welk een kracht bezit het. Het reinigt van alle zonden. Het werkt geheel zuiverend. Welk een evangelie zelfs voor zondaren. Voor overtreders. Voor dubbelhartigen, die een dubbelleven leiden. Maar dat betekent niet dat het aanhoren en het in praktijk brengen in orde is. Wat Jakobus in vers 9 schrijft mag niet naast zich neer gelegd worden. 'Gedraagt u als ellendigen, en treurt en weent, uw lachen worde veranderd in treuren, en uw blijdschap in bedroefdheid.' Zeker het is rijk en groot dat er het evangelie is. Maar wie is men en hoe staat men tegenover de Heere? Men zondigde tegenover de Heere en dat vraagt besef van ellende, treuren. Jakobus wil zeggen: wat innerlijk geraakt heeft blijft niet verborgen. Het wordt gezien in de levens. Zondebesef leidt tot zonde-beking. Berouw blijkt in daden. In de Psalmen worden we er ook

Een eerste bekeringsdaad aan het begin van het geestelijke leven. Een tweede na een trieste ervaring. Denk aan Jakob te Sichem.

Er is wat onderwijs nodig om te bewaren voor valkuilen of zelfmisleiding.

op gewezen. Dan kan gezegd worden: die zijn oud-testamentisch. Maar worden de boetepsalmen in het Nieuwe testament afgeschreven? De kerk dient ook te leven bij haar belijden. Wanneer het gaat over het Avondmaal des Heeren (zondag 30) wordt gezegd dat het avondmaal ingesteld is voor hen die zichzelf vanwege hun zonden mishagen. In het klassieke avondmaalsformulier wordt gewezen op het bij zichzelf bedenken van eigen zonden en vervloeking tot zelfmishagen en verootmoediging voor God. Zeker, er staat meer, maar over wat er staat mag niet heen gelezen worden of in de praktijk niet van afgestapt worden. Er is wat onderwijs nodig om te bewaren voor valkuilen of zelfmisleiding. Het stuk van de ellende is niet een station. De in-

nerlijke beleving van het schuldig zijn tegenover de Heere blijft niet beperkt tot een bepaalde periode. De kennis en het gevolg ervan blijven tot het einde van het leven. Dit leidt tot diepere verootmoediging en belijdenis voor de Heere en de toevlucht tot het bloed en de gerechtigheid van Christus en het schuilen daarachter. Vandaar dat het kennen en het beleven van de ellende een plaats dient te hebben in prediking en pastoraat. De intentie van Jakobus' woorden mag niet ontbreken. Dat mag vandaag wel benadrukt worden in woord en geschrift. Want afstand nemen van een vroegere prediking is geen zeldzaamheid, maar komt al meer voor. Waar de band aan het verleden doorklinkt in prediking en gekend in gemeentezang en gezien in kleding, daarvan kan

opgemerkt worden: dat hoeft zo niet meer in onze tijd. Het behoort tot de 'oude cultuur.' Onder die stulp hoort het thuis. Wanneer dit zo zou zijn, laat men daarmee duidelijk zien en horen dat het nu theologisch, praktisch-geestelijk zo goed gaat. Het effect moet merkbaar zijn. Laten we maar blijven bij het gegeven door Jakobus. Dat is een veilige koers. Met een rijke aanvulling; Vernedert u voor de Heere en Hij zal u verhogen (vs. 10). Op die woorden is het beeld van de tollenaar van toepassing (Lukas 18). Verootmoediging leidt tot verhoging. De Heere leidt tot de hoogste stand. Hij geeft het kindschap. Het kinderleven. Het onderwijs door Jakobus is niet doelloos. Het spreekt van bekering met uitzicht.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Jongerendag

De EO-jongerendag is enkele weken geleden weer gehouden. Ds. J.M.D. de Heere uit Middelburg schreef een waarschuwend artikel, waaruit ik enkele gedeelten overneem:

Een bekende rockzanger zei eens dat deze muziek 'het meest effectieve middel is om van normale mensen bezeten relschoppers te maken.'

Opvallend in het voorbereidingsmateriaal is de grote aandacht voor de artiesten die de EO-Jongerendag bezoeken. Elk jaar zoekt de EO naar bands die de harten van de duizenden jongeren sneller doen kloppen. Op de website van de EO staan videoclips waardoor de jongeren vast warm kunnen lopen. En dat doen ze. Steevast reageren ze op de informatie over de bands met uitroepen als: 'enorm vet', 'echt cool' en 'te gekke bands'. Als we de jongeren goed begrijpen, komen ze allereerst naar de Jongerendag voor de artiesten. Het kost niets om een concert van deze bands bij te wonen! Dit jaar zijn 'steengoede artiesten' genodigd, zo meldt de EO. Het gaat om onder meer om TobyMac. Zijn muziek wordt gebruikt voor seculiere films, series en tv-reclames. Zijn muziek is een stevige mix van rap, rock, pop en hiphop. Zo krijgt hij ieder publiek mee,

zo verzekert de omroep. 'Al met al zorgt TobyMac voor een spetterend optreden vol energie waarbij de voetjes geheid van de vloer gaan. We zien er enorm naar uit!' Door middel van deze wereldse muziek wil hij mensen bereiken met de liefde van God, zo zegt TobyMac zelf. Gebeurt dat werkelijk, zaterdag in Arnhem? Of gaan de jongeren gewoon uit hun dak door een artiest die veel, heel veel decibellen produceert. Een andere band produceert een 'stevig potje alternatieve melodische (hard)rock', zo lezen we in de beschrijving. Het gaat om een band die 'niet vies is van een feestje.' De derde band brengt worship (aanbiddingsmuziek) met een rocksaus, zo lezen we. We wrijven onze ogen uit. Bestaat dat, God aanbidden met keiharde rockmuziek? Mag dat ook al? Een bekende rockzanger zei eens dat deze muziek 'het meest effectieve middel is

om van normale mensen bezeten relschoppers te maken.' Dat alles deert de vijf heren van de band schijnbaar niet. 'We besloten de muziek te maken die in ons hart klonk.' Nooit in de Bijbel gelezen dat ons hart arglistig is, meer dan enig ding en dat het dus levensgevaarlijk is om zo je hart te volgen? Typisch evangelisch, zo schreven we. En zo is het. De EO lijkt zelfs niet meer te weten dat er een andere manier is om over de bekering te spreken. Altijd wordt er gehamerd op de keuze die de mens maakt (alsof we in het paradijs niet al gekozen hebben). Altijd wordt er aangewerkt op zo'n keuze als antwoord op het Evangelie van God. Als je dat honderd keer hoort, zou je nog geloven ook. Het is wel zo aantrekkelijk, de sleutel om zalig te worden ligt uiteindelijk in de hand van de mens. Maar is het een Bijbels Evangelie? Ik vrees dat het een Evangelie naar

de mens is, ja zelfs tegen de mens, want we worden erdoor bedrogen. Zalig worden is zo geen volkomen Godswerk, geen eeuwig wonder meer.

Een gevoel van diepe verslagenheid blijft achter wanneer je zo'n toespraak –hij staat op internet–hoort. Dat de spreker het echt meende, wil ik aannemen. Hij was zichtbaar geraakt. En toch. Hij bracht helaas een levensgevaarlijke, remonstrantse boodschap waarin zalig worden een samenwerking is tussen God en de mens. De mens zet de beslissende stap, mede opgeroepen door de sfeer. En een kwartiertje later dansen de jongeren weer verder, omdat de volgende band optreedt...

Over haast elke seconde in het programma wordt nagedacht. De dag wordt niet zomaar geopend. Er is een complete openingsact. Het klinkt vervelend, maar ook dit onderdeel van het programma is uitgegroeid tot een heuse, spetterende show. Dansende zangers, acrobaten, vuurwerk en lichtsignalen luiden de dag in. Toch is ook de opening bedoeld om jongeren 'het hart van God te laten ontmoeten.' Het gaat, zo zegt de omroep, 'om Jezus en Zijn onvoorwaardelijke liefde voor mensen.' Bij de openingsact van de EO-Jongerendag heeft de omroep een zinnetje op de website gezet die op een aangrijpende wijze onthult welke geest achter de Jongerendag zit. 'Niks is te gek om Jezus te aanbidden', zo lezen we. Het zinnetje bleef bij me hangen tijdens het zoekwerk dat nodig is om aan het verzoek te voldoen om iets over de dag te schrijven.

Inderdaad, de hele dag bewijst dat voor de EO niks te gek is. De remmen zijn eraf. De geest is uit de fles. Het is een geest om bang van te worden. Heb je al een kaartje voor deze 'te gekke dag'? Als je blijft, beschouw de reserveringskosten maar als weggegooid geld en ga niet naar Arnhem. Overtuig uw kind dat het echt niet kan. Wat in dit artikel staat, is geen verdraaide waarheid. Het is een getrouwe impressie van de dag zoals die voor zaterdag staat aangekondigd. Laat de leuze van de EO maar tot je doordringen. Het

is inderdaad een 'te gekke' dag. Er zijn grenzen gepasseerd. Het is anno 2011 geen dag die de toets van Gods Woord kan doorstaan, het is te erg geworden. Van zo'n dag zal de omroep een keer reenschap moeten afleggen. Maar ook iedereen die erheen gaat. Er zijn alternatieven, gelukkig. Er zijn andere mogelijkheden om samen met jongeren rond Gods Woord samen te komen. Benut die maar". Tot zover Ds. de Heer.

De uitkomst van een onlangs gehouden enquête heeft ongetwijfeld iets te maken met de bijeenkomst waarover Ds. de Heer schreef. Refo-jeugd geen bezwaar tegen gezangen, aldus de conclusie van het onderzoek. Kerkelijke jeugd bezoekt deze dagen eveneens en dus ligt het voor de hand dat het vrije lied (en nog veel meer) ook leeft onder de "Refo-jeugd". Het zal niet alleen gelden van de jeugd; denkkelijk zijn er ook veel ouderen die er zo tegenover staan. In Biddinghuizen wordt rond Pinksteren jaarlijks een massale bijeenkomst van evangelische christenen gehouden; ook daar worden veel reformatische christenen geteld. Zo lopen de dingen door elkaar.

Het is niet opzienbarend dat jonge mensen graag een gezang willen zingen. Op die leeftijd zijn de indrukken nog niet tot een bezonken overtuiging geworden. Er kan daarna nog zoveel gebeuren. Ook Refo-jongeren moeten bekeerd worden en hopelijk zal dat met velen van hen gebeuren. Dat verandert alles. Verder zal er in de loop der volgende jaren een ander deel afhaken en van deze categorie is het dan niet vreemd dat men lossere gedachten heeft.

Trouwens, in mijn jeugd lagen de bundels van Johannes de Heer en Woensel Kooy ook thuis op het harmonium. We zongen daaruit en onze ouders genoten er ook van. Maar er was geen denken aan dat deze liederen in verband werden gebracht met de kerkdiensten. Het is normaal dat liederen met een Bijbelse strekking worden gezongen, als dat maar niet gebeurt in de kerkdiensten. Dat de jeugd zulke wensen heeft, is makkelijker

te begrijpen dan het feit dat er veel gemeenten onder ons zijn die opwekkingsliederen zingen tijdens de kerkdiensten. Dat gaat dan uit van kerkenraden en predikanten. We gaan aan zulke gebruiken wennen? We gaan om deze dingen de kerk niet verlaten, zoals Ds. Westerink onlangs ook opmerkte. Een andere zaak is dat individuele kerkleden, ook al willen zij de kerk niet verlaten, omgekeerd door de kerk verlaten worden; ze kunnen door allerlei veranderingen in een gemeente buiten de kerk gemanoeuvreerd worden. Men voelt zich geïsoleerd en men is niet meer thuis in de eigen gemeente. Tegen deze achtergrond moeten we de uitkomsten van de enquête maar wat relativiseren. Ook al vanwege het feit dat het gaat om de leeftijd van 13 tot 16 jaar. In dat licht kunnen we zelfs niet eens spreken van de Refo-jeugd. Mijmeren over zulke uitkomsten leidt gemakkelijk tot verkeerde conclusies. Dat geldt ook van de gestelde keuzes. De vragen die de LCJ enkele jaren geleden aan de jeugd stelde, leken me meer ter zake. We kunnen de jeugd, als we dat dan al willen, beter bevragen op zaken als bekering en geloof. Of over de verstaanbaarheid van de preken, die gehouden worden. Dan hebben we het tenminste over wezenlijker zaken. Bovendien is het gevaar van een dergelijk onderzoek dat jongeren gaan denken dat opwekkingsliederen algemeen aanvaard zijn. Een ander bezwaar: We moeten ook oppassen dat we de jeugd niet over het paard tillen. Als heimelijk of onbewust gedacht wordt, dat we de wensen van de jongeren vooral moeten honoreren, dan schatten we de zaken niet goed in. Jonge mensen willen en moeten geleid worden, als we hen goede tekst en uitleg geven. Dat blijkt ook daaruit dat de jeugd soms beter vertegenwoordigd is tijdens de kerkdiensten dan veel ouderen.

Laten we de jeugd onderwijzen en hen de diepe zin van de psalmen uitleggen. Ik hoorde daar kort geleden nog een goed voorbeeld van. Er was een broeder die vanwege een zware weg van beproeving mocht getuigen van een nabij le-

Het is niet opzienbarend dat jonge mensen graag een gezang willen zingen. Op die leeftijd zijn de indrukken nog niet tot een bezonken overtuiging geworden.

ven met de Heere. Er werden toen twee dingen gezegd. Het eerste was dat hij zo bang was voor de zonde en het tweede dat de psalmen zo'n ongekende diepte vertonen, een diepte die niet te evenaren is. Deze waren hem juist zo tot troost en ondersteuning. Zo'n getuigenis is belangrijker en naar zulke woorden wil de jeugd ook nog wel luisteren. Worden echter

zulke getuigenissen schaars, dan gaan jonge mensen het elders zoeken, maar dat is dan onze schuld. Ik las ergens de vraag wat de kerk wel doet voor de jeugd? Gelukkig neem ik om me heen veel kerkelijke bewogenheid waar met de jeugd. Denk aan allerlei jeugdbijeenkomsten en conferenties, ook aan wat andere kerken allemaal doen voor jonge mensen. Geluk-

kig dus als er kinderen Gods zijn die iets te zeggen hebben en als de kerken hun roeping verstaan. "Komt, kinderen, hoort naar mij, neem mijn getrouwe leer in acht, ik leer opdat g' úw plicht betracht, wat 's Heeren vreze zij!"

P. Roos

Sprekend verleden

Theodorus van der Groe. De bekering

Onmisbaar

De vorige keer trof u in deze rubriek een bijdrage aan over de bekering van de Joden. Maar niet alleen voor de Joden is bekering onmisbaar, het geldt ook de heidenen, het geldt ons allemaal. Waarachtige bekering is noodzakelijk zal het wel zijn voor de eeuwigheid. Waarachtige bekering is onmisbaar om de eer van God te gaan bedoelen in dit leven en eenmaal volmaakt tot eer van God te leven. Op de Pinksterdag werd de noodzaak van de bekering duidelijk verwoord door Petrus. Eerlijk had Petrus de zonde aangewezen die de Joden bedreven hadden. We lezen in Hand. 2:23 'Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood.' Petrus sprak niet in bedekte termen over de zonde die bedreven was, maar wees de ongerechtigheid concreet en duidelijk aan. Dit is ook het geval in Hand. 2: 36 'Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, *namelijk* dezen Jezus Dien gij gekruist hebt.' De Heere was in deze schuldig stellende woorden meegekomen. Er kwam verslagenheid in het hart. Het werd vernomen: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' Daarop sprak Petrus ondermeer

tot hen de volgende woorden: 'Bekeert u.'

Ook de apostel Paulus heeft gesproken over de noodzaak van de waarachtige bekering. In heel het Oude en Nieuwe Testament wordt de noodzakelijkheid van de waarachtige bekering onderstreept. De profeten hebben tot bekering opgeroepen. Johannes de Doper heeft het gezegd 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.' De Zaligmaker Zelf heeft ook deze woorden op de lippen genomen: 'Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.' Op de Pinksterdag klonk het ook: 'Bekeert u.' Op de zendingsreizen van de apostel Paulus werd dit ook steeds verwoord. Ook vandaag dient in de prediking de eis van de waarachtige bekering door te klinken. Het getuigt van een verkeerde gemeentebesouwing als dit ontbreekt, als er net wordt gedaan alsof (bijna) de gehele gemeente bekeerd is of als de eis van de bekering zo wordt ingevuld dat met het woord 'bekering' alleen de dagelijkse bekering bedoeld wordt. In de geschriften die vroegere predikers ons hebben nagelaten wordt over bekering gesproken. Het is een goede zaak daar kennis van te nemen. Het zal tegen ons getuigen indien we goede boeken in de boekenkast hebben staan en we hebben er niet in gelezen.

Het is aangrijpend wanneer de nagelaten werken van vroegere predikanten wel geprezen maar niet gelezen worden. We willen iets doorgeven uit het werk van Theodorus van der Groe waarin duidelijk gesproken wordt over de bekering die nodig is om in te gaan in het Koninkrijk Gods. We doen dat door enkele dingen te vermelden uit een preek over Handelingen 20: 21 'Betuigende beide Joden en Grieken de bekering tot God, en het geloof in onze Heere Jezus Christus.'

Wat is bekering

Van der Groe begint met te stellen dat er twee dingen noodzakelijk zijn: bekering en geloof. In de preek over Hand 20:21 behandelt Van der Groe alleen de bekering. We geven een citaat: "Dat alle mensen waarachtig bekeerd moeten worden en gans en geheel veranderd en vernieuwd, zullen zij ooit met God gemeenschap kunnen hebben en zalig worden, leert ons de ganse Bijbel: het is overal 'bekeert u', wat gij in de Bijbel leest." Van der Groe noemt bekering het fundament van de gehele godsdienst. Van der Groe stelt dat er maar weinig mensen echt bekeerd zijn en dat de meesten niet eens weten wat de bekering is, hoewel zij zich verbeelden bekeerd te zijn. Hij schrijft "en dus zijn wij dan ook over het grootste deel

Ook vandaag dient in de prediking de eis van de waarachtige bekering door te klinken.

van onze gemeente in gegronde bekommernis, dat zij eeuwig moeten verloren gaan, en onbekeerd in hun zonden moeten sterven, als niet de Heere nog deze wonderen van genade en van bekering onder ons komt te verrichten."

Bekering is een werk van God in het hart van alle uitverkorenen door de Heilige Geest door middel van de prediking. Van der Groe omschrijft de bekering als volgt: "Bekering is eigenlijk dat grote genadewerk Gods, hetwelk de Heilige Geest komt werken in het hart van alle uitverkorenen, door middel van de prediking van het Goddelijke Woord, waardoor een arm zondaar zichzelf en zijn zondige en rampzalige staat recht leert kennen, zich met hartelijk berouw en droefheid voor God verootmoedigt en zichzelf door een waar en oprecht geloof wendt tot de vrije genade Gods in Christus Jezus, Welke hem in het Evangelie geopenbaard wordt. Die deze vrije gunst gelovig met zijn hart omhelst, en zichzelf door de kracht van de hemelse genade oprecht tot God bekeert, legt af de oude mens der zonde met al zijn boze werken, en doet aan de nieuwe mens, die naar God geschapen is enz., en is daarin door de kracht des Heiligen Geestes meer en meer voortgaande, totdat hij eenmaal door de dood alle zonden voor eeuwig aflegt, en volkomen naar Gods Beeld in Christus vernieuwd en veranderd wordt, om God eeuwig in volmaakte heiligheid en gerechtigheid te dienen."

De gevallen mens kan God niet geestelijk kennen. Zijn verstand is verduisterd en zijn oordeel verdorven. De mens mist alle kennis van God en is geheel duisternis geworden. De wil is onheilig, zondig en verdorven. De mens is een vijand van God, hij haat God en Zijn zalige gemeenschap. Hij is een slaaf van de zonde en een vriend van de satan. Wij zijn van nature kinderen des toorns, hebben Gods oordeel verdiend. Bekering is nodig zal daar verandering in komen. Zonder bekering moet de gevallen mens tot in eeuwigheid onder Gods toorn en gramschap verkeren. De zondige mens kan de weg terug tot God niet banen. De

Heere Zelf heeft een weg bereid en gebaad. Christus is de Weg. De Heere toont de zondaar zijn verdorvenheid en zondigheid, dat hij zonder God en zonder Christus in de wereld is. Van der Groe schrijft dat de overtuigde zondaar niet weet hoe hij gebruik moet maken van Christus als de Weg tot de Vader omdat zijn verstand verduisterd is. De Heere openbaart Zijn Zoon in Wie alles is te vinden tot zaligheid. Op een zachte en liefelijke wijze wordt de wil bearbeid zodat de zondaar niets anders wil dan door Christus gezaligd te worden. Christus als de enige Weg ter zaligheid wordt aangenomen en omhelsd. Door Hem keert de zondaar terug tot God. De ziel wordt met Christus verenigd. De Geest des geloofs verenigt de zondaar met Christus. Het gaat om de waarachtige vereniging van de ziel met Christus door het geloof.

Vier zaken

Vier zaken vinden plaats door Woord en Geest. In de eerste plaats overtuigt de Heere door Woord en Geest de zondaar van zijn verloren staat. Hij ondertekent gewillig het vonnis van de eeuwige dood en beleeft dat het buiten hoop is. Ten tweede ontdekt God de verslagen en verloren zondaar Zijn Zoon Jezus Christus en Zijn genade in de belofte van het Evangelie door het gemoed van de zondaar zo krachtig van de waarheid van Zijn Evangelische beloften en van de volle algenoegzaamheid, bereidwilligheid en gepastheid van de Zaligmaker te vergewissen en te verzekeren dat de zondaar daar niet langer aan kan twijfelen, maar gans en al in zijn hart overreed wordt, dat Christus voor hem een volkomen Zaligmaker is en dat alles in Hem is. Ten derde doet God de zondaar gelovig tot Christus komen, doet Christus omhelzen en aannemen. De ziel geeft zich aan Christus over en vertrouwt op Christus. In de vierde plaats doet God de ziel van de zondaar door het geloof de hemelse genade van Christus smaken. God verlicht het verduisterde verstand, rechtvaardigt de zondaar en neemt de zondaar aan tot een erfgenaam van het

eeuwige leven. De vrede Gods die alle verstand te boven gaat wordt gesmaakt. Er komt nieuw goddelijk leven in de ziel en een heilige geestelijke liefde tot God.

De zondaar is beschaamd en verlegen over zijn zondige verleden. Hij heeft God verlaten, onteerd en vertoornd. Dit wordt beleden en de aangeboden vergeving wordt aangenomen. De vorige zondige wegen worden gehaat en verfoeid. De begeerte leeft de Heere meer en meer te kennen, te dienen, te beminnen en te verheerlijken. Het verlangen leeft in de inzetten en rechten van de Heere te wandelen. Hij is niet langer een dienstknecht van de zonde, maar een dienstknecht van de gerechtigheid.

Bijbelse woorden voor bekering

De bekering wordt genoemd een besnijdenis van het hart, het geven van een nieuw hart en van een nieuwe Geest in het binnenste van de mens. Het wordt ook genoemd: wedergeboorte, een nieuwe schepping, een trekken en levend maken, een opstaan uit de dood en een vernieuwing des Heiligen Geestes. In het Hebreeuws, de taal van het Oude Testament, treffen we twee woorden voor bekering aan. Het eerste woord betekent omkeren of terugkeren. Iemand is op een dwaalweg, komt daar achter en keert zich om en gaat terug naar de weg waarvan hij afgedwaald is. De mens heeft de rechte weg verlaten en bevindt zich op een zeer gevaarlijke dwaalweg, hij is een verloren schaap. Het tweede woord voor bekering betekent droefheid, smart, berouw hebben. Als God een mens bekeert komen deze zaken in het hart. Er valt te denken aan Jer. 31:19 waar staat "Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja ook schaamrood geworden. In de Griekse taal, de taal van het Nieuwe Testament, treffen we ook twee woorden aan voor bekering. We citeren Van der Groe: "Het ene woord zegt eigenlijk zoveel als een 'weder wijs worden' en wordt gebruikt van een dwaas en zinloos mens, die van zijn

*Op een zachte
en liefelijke
wijze wordt
de wil
bearbeid
zodat de
zondaar niets
anders wil
dan door
Christus
gezaligd te
worden.*

verstand en zinnen voor een tijd geheel beroofd geweest zijnde, nu weer tot zichzelf komt en tot zijn verstand, zodat hij wederom verstandig en gezond kan redeneren en handelen, gelijk wij dat zo vinden van de Koning Nebukadnezar (Dan. 4:14) en zo drukt dit woord dan wederom levend en klaar uit de staat en gelegenheid van de zondaar voor en in zijn bekering. Voordat de mens bekeerd wordt, leeft hij als een dwaas en zinloos wezen daar zo heen, handelende in alles ganselijk dwaas en verkeerd, zonder nochtans in het minst zijn dwaasheid en

verkeerdheid te kunnen merken, waarom de onbekeerden ons dan ook overal in de Heilige Schrift als zotten, dwazen en onwijzen, onwetenden, onvernuftigen enz. worden afgeschilderd, doch in de bekering, als God de mens tot zaligheid bewerkt, geeft Hij hem verlichte ogen des verstands, zodat de mens hier nu wederom als tot zichzelf komt. God en zichzelf leert kennen, en de dwaasheid van zijn wegen nu klaar ziet, wordende daardoor nu wederom wijs tot zaligheid.' Het tweede woord in het Grieks voor bekering betekent wederkeer of terugkeer. We sluiten

dit artikel af met enkele woorden van Van der Groe: "Och, dat het de Heere maar mocht behagen, het gewicht van deze bekering ons allen met kracht op het hart te drukken, en niet toe te laten, dat iemand van ons omtrent deze grote zaak nog langer voor zichzelf onverschillig blijve, opdat ons niet een haastig verderf overkome en wij onbekeerd komen over te gaan naar een rampzalige eeuwigheid".

A. van Heteren

Moeder

Onder onze lezers zullen er zijn die zich in het volgende verhaal herkennen.

'Moeder takelt hoe langer hoe verder af. We hadden het al enige tijd zien aankomen, maar we wilden er toen eigenlijk niet aan. Op den duur konden we onze ogen er niet meer voor sluiten. Moeder werd steeds meer vergeetachtig. Dingen die toch echt gebeurd waren, wist ze niet meer. Dingen die absoluut niet gebeurd waren meende ze zich wel te herinneren. Ze ging steeds meer veranderen. Soms kende ze ons als kinderen niet goed meer. Ze dacht dat we vreemden waren. Een tijdlang hebben we het volgehouden haar te verzorgen, maar we zagen wel in dat dit op den duur niet meer vol te houden was.

Als we haar bezochten hielden we steeds vaker een gevoel van teleurstelling over. Veel dingen werden zo anders. Was dit onze moeder nog wel? Ja, zij was het, maar we herkenden haar niet meer. Ze zei dingen die ze eerder nooit zei. Dingen waar ze vroeger heel stellig in was, zei ze hoe langer hoe minder. Het was alsof ze het met haar vroegere meningen niet meer eens was. Waar ze ons in opgevoed had raakte zoek. Was ze echt nog onze moeder?

Natuurlijk spraken we er als kinderen van moeder meer dan eens over. We deelden onze gevoelens. Onze gevoelens van verdriet en teleurstelling. Maar we stonden met elkaar machteloos. We voelden het aan, ook al zeiden we het niet hardop: We zijn moeder aan het kwijt raken. Dat vonden we erg. Ook voor haar. Vroeger was ze zo'n kordate vrouw. Een vrouw ook, die haar kinderen met overtuiging zocht op te voeden. Er waren dingen, die voor haar vaststonden en ze vond dat ook voor ons die dingen vast moesten staan. Daarom deed ze zo haar best. Maar nu, ach... soms zou je willen, dat de Heere haar maar wegnam. Want, ja, op grond van wat we van haar uit het verleden weten mogen we geloven dat zij de Heere kent en dat Hij haar kent. We kunnen nu alleen maar hopen dat ze niet nog verder zal aftakelen en dat de Heere haar daarvoor zal bewaren'.

Weet u waarom ik u dit verhaal vertel? Niet omdat dit in letterlijke zin mijn ervaring is. Mijn eigen moeder is al in 1979 overleden en van een mentale aftakeling was bij haar geen sprake. Toch vertel ik dit verhaal. Om deze reden dat mijn kerk zo aan het aftakelen is

en dat dit feit mij met droefheid en teleurstelling vervult. U kent het gezegde, dat wie God tot Vader heeft, de kerk tot moeder heeft. De kerk ja. Voor mij is dat dan de Christelijke Gereformeerde Kerk. Van die kerk heb ik veel geleerd. Van haar heb ik ook veel ontvangen. In die kerk heb ik belijdenis gedaan. Uit handen van die kerk heb ik het ambt gekregen. Via de dienst van die kerk heb ik het Evangelie gehoord en leren geloven. Ja, die kerk heb ik lief. Zij is mijn moeder.

Ik heb haar gekend als een goede, zorgzame moeder. Ze heeft mij dingen voorgehouden, die zo duidelijk op Gods Woord gegrond zijn. Ze had een overtuiging, en die wilde ze ons meegeven. Er waren momenten dat zij - soms wel na rijp overleg - dingen zei die je alleen maar tot je eigen schade kon negeren.

Ik herinner me nog goed dat zij dit deed in 1953 in wat toen genoemd werd een 'kanselboodschap'. Klare taal. We waren er dankbaar voor. Heel dankbaar. Wel begreep ik toen dat niet al mijn broers en zusters het er mee eens waren. Er waren er die moeders opvattingen toen wel wat te streng vonden. Maar ik en anderen met mij waren er dankbaar

*We voelden
het aan, ook
al zeiden
we het niet
hardop: We
zijn moeder
aan het kwijt
raken. Dat
vonden we erg.*

voor dat moeder dit gezegd had en we hoopten dat ook de anderen tot hetzelfde inzicht zouden komen.

Moeder heeft zulke dingen meer gedaan. Ze wist antwoord op veel van onze vragen en ze gaf die antwoorden ook. Maar toch kwam er langzamerhand wel een wending. Ik wilde mijn ogen er liever voor sluiten, maar kon er toch niet aan ontkomen dat wat ze zei niet meer zo stellig klonk. Soms leek het dat ze het met haar uitspraken uit 1953 niet meer helemaal eens was en dat ze onder invloed kwam van diegenen die over die uitspraak toen al min of meer de schouders ophaalden.

Toch waren er ook weer ogenblikken dat moeder iets van haar vroegere stelligheid terug had. Dat was onder andere zo in 1998, toen ze na er lang over nagedacht te hebben, met stelligheid zei, dat de Bijbel geen ruimte biedt om vrouwen een plaats te geven in het ambt. Ja, dat was duidelijke taal. Het moet echter wel gezegd worden dat er ook toen al gevaren dreigden. Gevaren van de kant van hen, die op moeder inpraatten en haar een andere hermeneutiek voorstelden. Ze moest, zo werd haar gezegd, de Bijbel anders gaan lezen. De dingen die daar staan moeten soms anders opge-

vat en uitgelegd worden dan moeder geloofde. Woorden van Paulus bijvoorbeeld zijn sterk gebonden aan de tijd waarin hij leefde. Het is immers gebleken dat stellige uitspraken van de Bijbel nu anders moeten worden opgevat.

Maar moeder zei in 1998: Houden jullie allemaal je mond, want ik kan uit de Bijbel geen andere conclusies trekken. Jullie moeten me niet verder in de war brengen. Ik blijf bij de overtuiging die ik altijd gehad heb.

Maar de andere hermeneutiek bleef zich bij moeder aandienen. En toen is het gebeurd, dat ze toch steeds meer onder invloed ervan kwam. Want nu, ruim tien jaar later, heeft zich een ander probleem aangediend. Ook weer een probleem waarbij het uiterst belangrijk is, welke hermeneutiek we gebruiken. Het probleem van de homofilie en alles wat daarmee samenhangt.

Moeder heeft er geruime tijd over nagedacht. Sommigen van ons vroegen zich af waarom ze er zo lang over moest doen. Vroeger was ze in allerlei opzichten zo duidelijk. Maar nu hebben we gezien hoe ze aftakelt. Hoe alles niet meer zo helder is. Haar gedachten zijn wat troebeler geworden. Die andere hermeneutiek heeft haar in de war gebracht.

Nee, ze zegt nog niet dat homofilie geoorloofd is. Ze haalt nog geen dikke streep door allerlei bijbelteksten. Maar ze weet niet goed meer wat die bijbelplaatsen betekenen. Althans dat zegt ze. Nee, dat ook weer niet. Eigenlijk zegt ze helemaal niets, dan alleen dat ze er nog eens goed over moet nadenken.

Ik ben bang dat ze er over een paar jaar ook niet uit zal komen. Dan zal ze - als ze dan nog leeft - op z'n best een paar onsamenvangende dingen zeggen, weer een soort nietszeggend compromis. U kunt immers gerust geloven dat de andere hermeneutiek moeder niet met rust zal laten. Waar ik ook zo'n moeite mee heb is dat het mijn eigen broers en zusters zijn die moeder in de war brengen. En dat er ook een paar van die broers zijn die wel zien dat het met moeder niet goed gaat, maar die er liever niets aan doen dan alleen maar een beetje praten.

En zo raken we moeder kwijt. Zo herkennen we haar niet meer. Als het zo moet gaan, zou het dan misschien niet beter zijn, dat ze spoedig overlijdt, voordat ze nog meer van haar kinderen in verwarring brengt?

P. den Butter

*Maar moeder
zei in 1998:
Houden jullie
allemaal je
mond, want
ik kan uit
de Bijbel
geen andere
conclusies
trekken.*

Vragenrubriek

Spreeken tegen een dode

Er is een vraag van een paar kinderen die ongerust zijn over hun moeder. Vader is twee jaar geleden heengegaan en dat heeft veel verdriet gebracht bij moeder en de kinderen. Dat is vanzelfsprekend. Als we onze dierbaren door de dood verliezen sterven we zelf ook een beetje of een beetje veel. Dat zijn slagen die we moeten verwerken, maar aan het verlies van hem of haar zullen we nooit wennen. Hoewel moeder, over wie ik nu een vraag kreeg, wezenlijk dezelfde is als toen vader nog leefde, zijn er toch enkele dingen die de

kinderen enigszins verontrusten. Hoewel ze aan psychische hulpverlening denken, meenden ze ook dat het misschien nuttig zou zijn er ook iets over te schrijven in ons blad. Nu, hierbij dan! Ik denk dat dit geval bij meerderen herkenbaar is. Een artikel over dit onderwerp kan dus geen kwaad. Wat is het geval? Wel, moeder bezoekt vrij vaak vaders graf. Nu willen de kinderen daar niets van zeggen, maar moeder heeft verteld dat ze daar aangekomen hele "gesprekken" met haar man voert. Dan praat ze over de dagelijkse

dingen en vooral over de kinderen. De zorg van de kinderen is dat dit niet normaal is. Hun gedachte dat het eens over zou gaan is tot nog toe niet uitgekomen. Een gesprek met haar hierover heeft moeder behoorlijk van streek gemaakt. Alles maar laten gaan, of toch hulp zoeken?

Ik denk dat ik er slechts enige algemene opmerkingen over kan maken. In de eerste plaats omdat ik geen psychiater of psycholoog ben en ten tweede omdat ik de persoon in kwestie niet ken. Het was ook de wens van de kinderen

*Alles maar
laten gaan,
of toch hulp
zoeken?*

En wat groter is: Hij zal op onze vragen antwoorden! Hij is de Levende! Hij is niet als een dode die niets meer hoort. Of we persoonlijk deze weg naar de Heere toe mogen kennen, is een vraag die tot ons allen komt.

om er enige algemene opmerkingen aan te wijden.

Het spreken tot een dode op zichzelf is natuurlijk nutteloos. De persoonlijke toespraken die de overledene op zijn of haar begrafenis krijgt zijn de dwaasheid ten top. Dood is dood, denken vele mensen, maar als ze dat dan denken, spreek de overledene dan ook niet aan. Als we de ander lof willen roezwaaien, doe dat dan tijdens zijn leven.

Het kan een manier van verwerken zijn, maar het is naar mijn idee eerder een symptoom van armoede en leegheid. Men weet eenvoudigweg niets te zeggen. Ik zeg het zo vaak op een begraafplaats: hier staan we op een plaats waar de wereld met de mond vol tanden staat. Wat is het een voorrecht als we op het graf Gods Woord mogen verkondigen; een woord tot de levenden! En tussen haakjes: wat geen zin heeft tegenover een dode, heeft wel zin tegenover een geestelijk dode. Ezechiël stond te preken tegenover een dal vol met dorre doodsbeenderen en door de Geest Gods heeft het die doden tot het leven geroepen!

Dat uw moeder uw overleden vader aanspreekt op diens graf, kan ook een vorm van verwerken zijn. Als je 40, 50, 60 jaar samen bent geweest, raak je toch wel veel kwijt als je je maatje verliest. De huwelijksband is heel uniek en wordt, als het goed is, door de jaren heen hechter en hechter. Je deelt dingen samen, die je niet met je kinderen deelt, ook al zijn ze je nog zo lief. Komt daar een einde aan, dan is dat een uitermate pijnlijke slag, al weet ik zelf (gelukkig) niet bij ervaring wat dat is.

En juist daarom, omdat ik zelf niet in de schoenen van deze weduwe sta, wil ik heel voorzichtig zijn in mijn oordeel hierover. Uw moeder weet heel goed dat ze geen contact meer met haar overleden man heeft. Maar dat is nu juist zo moeilijk te accepteren. Het is voorbij, het is allemaal voorbij. En een mens wil vast houden. Maar de onverbiddelijke dood verhindert dat. De verwerking van een verlies gaat een proces in. Een verwerkingsproces. In een dergelijk proces blijft niets hetzelfde, er

komen verschillende fasen waar je doorheen moet. Daarom denk ik dat het huidige gedrag van deze vrouw tijdelijk is.

Een andere zaak is of we met onze noden en vragen en zorgen de weg naar de Heere kennen! De Heere Jezus weet uit ondervinding wat rouw en verdriet is en wil daarom een medelijdende en een medelevende Hogepriester zijn in onze smart. Bij Hem kunnen we dag en nacht terecht. Hij kent onze zwakheden en noden. En wat groter is: Hij zal op onze vragen antwoorden! Hij is de Levende! Hij is niet als een dode die niets meer hoort. Of we persoonlijk deze weg naar de Heere toe mogen kennen, is een vraag die tot ons allen komt. Gods Woord houdt ons voor: Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken, Spreuken 3. Ik weet ook van mensen die nooit naar het graf van een overleden familielid gaan. Sommigen zeggen: je vindt er toch niets. Nu, dat is natuurlijk niet waar. Je vindt er graven, graven met stenen er op. Stenen met soms aangrijpende en veelbetekende teksten erop. De overledenen ontmoet je er niet, dat is waar. Maar om nu te zeggen dat je er niets vindt? Ik heb er de Heere wel eens bij verrassing mogen ontmoeten. Een stille tocht over het grote graf in Driebergen, waar zoveel kinderen en knechten van God begraven liggen, deed me de ernst van leven en dood onder ogen zien. Op het graf vind je de tijdelijkheid en de vergankelijkheid, een duidelijke boodschap van de Heere. En daarmee een duidelijke oproep van de Heere: zoek Mij en leef! Ik overdacht de heerlijke belofte uit het oude boek van Jesaja, hoofdstuk 26 vers 19: "Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij die in het stof woont, want uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden en het land zal de overledenen uitwerpen".

Waakt op en juicht, gij die in het stof woont! Jesaja spreekt hier eveneens tot de doden. Het zijn wel de doden die in de Heere sterven. Ook de andere doden zullen opstaan, maar "tot versmaadheden en eeuwige afgrijzing", zoals

Daniel 12 zegt. Ik verzeker u dat ik een goed uurtje had daar op het graf in Driebergen. Ik ontmoette er de levende Heere. En dat voor zulk een, die de eeuwige dood verdiend heeft! En ik denk, ter afsluiting, aan het gedicht van oom Gerrit Post uit Urk, die overigens ook Boven mag zijn:

"Ik liep eens op het kerkhof, daar zag ik bloemen staan. Het waren tere bloemen, ze waren haast vergaan. Ze wuifden zachtjes in de wind. Ik las: hier rust ons lieve kind. Een witte steen lag op het graf; wij vliegen heen, als luchtig kaf. Vergankelijkheid, dat zag ik daar, want oud en jong lag naast elkaar. Die bloemen op het kerkhof, zij zeggen: mensenkind: wij vliegen allen henen, gejaagd als door de wind. Weemoedig ging ik heen, want ach, wat is het leven? Al wordt men nog zo oud, het is een zucht, maar even. Toch is de dood gedood, dat is gebeurd met Pasen. Dat is de werkelijkheid, geen loos gerucht, geen frase. O God, leer mij te sterven, te sterven hier beneên. Dan weet ik waar ik heenga, Uw licht mijn graf bescheen".

K. Hoefnagel

Hebt u mogelijk hoewel nog jong zijnde, het zo verzondigd, dat u zou wanhopen aan genade, doe het nooit; God vergeeft gaarne, ook de zonden der jonkheid; als er maar oprecht berouw is, is de genade nog veel overvloediger, dan de zonde groot is. Hoe jeugdiger de bekering aanvangt, hoe meer genot u er zelf van kunt hebben; hoe degelijker ook de vrucht, als gerijpt en vol, voor het leven zal zijn.

*G. Wisse,
De bekering des mensen.*

Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God niet verachten.

Psalm 51:19

Gelukkig hij, die tot deze gebrokenen van hart en verslagen van geest mag behoren. Waarom? Worden zij dan zo met aardse zegeningen bevoorrecht boven anderen? Neen, maar integendeel zijn hunne tegenspoeden doorgaans veel.

Worden zij dan zo bemind en geacht in de wereld? Neen, want de wereld houdt hen doorgaans voor dwepers en veracht en bespot hen. Waarom zijn ze dan zo gelukkig? Dat zal ons David zeggen. God zal ze beminnen. Gij, o God zult ze niet verachten, zegt de vrome dichter in de tekst. Gij, o God, tegen Wie ik zo zwaar gezondigd heb, maar die mij ook alles uit genade heeft kwijtgescholden. Gij, o God over Wiens goedheid ik mij nooit genoeg verwonderen kan, en die altijd dezelfde genadige God voor een arme zondaar zijt; Gij zult die gebrokenen van harte en verslagenen van geest niet verachten. Er staat hier niet, dat de mensen hen niet zullen verachten; want dat geschied menigmaal genoeg; en ook allen die naar de hemel willen, moeten op de haat, de verachting en bespotting van de wereld rekenen.

Er staat ook niet in de tekst, dat zij zichzelf niet zullen verachten; want kunnen zij wel anders? Wie heeft ooit een Christen in zijn bidvertrek beluisterd die zichzelf prees? Lees dan maar eens het negende hoofdstuk van Daniël, bijzonder de eerste elf verzen, en geloof maar, dat al Gods volk wel niet altijd zo ootmoedig als de profeet was, maar dat het toch altijd zo klagende en zich verachtende voor God moet komen, vanwege hun afmakingen. Maar kom, laat ons eens nader gaan zien, waarom God die gebrokenen van hart en verslagenheden van geest niet wil verachten, maar hen in tegendeel zo hoogschat, liefheeft en met hen pronkt en over hen vrolijk is, gelijk een bruidegom

over zijn bruid. Gij, o God zult ze niet verachten, omdat Gij hen reeds bemind en lief had in de stille eeuwigheid. Immers zegt de Heere: 'Ja, Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde'. Lief gehad eer 's werelds hoeksteen gelegd was. Lief gehad en uit vrijwillige liefde en eeuwig welbehagen uitverkoren tot zaligheid. En zou de Heere hen dan nu verachten?

O nee, want bij de Heere is geen verandering nog schaduw van omkering. Een mens is veranderlijk. Die ons in de morgenstond prijst, kan ons in de avond reeds verachten. Vandaag een hoveling, morgen een verschoveling. Maar zo is het bij de onveranderlijke God niet. De genadegiften en roepingen Gods zijn onberouwelijk. O, de vromen vallen dagelijks zichzelf tegen, maar de Heere vallen ze niet tegen; want Hij heeft van eeuwigheid geweten, wie ze zijn zouden. Mag David zeggen: "Gij o God, zult ze niet verachten, omdat het Gods eigen werk is, dat ze gebrokenen van hart en verslagenheden van geest geworden zijn". O ja, God zoekt een ziel eerst, eer zij Hem zoeken konden de ziele die God zoekt, die is van Hem gevonden.

Hij gaf hun Zijn Geest, die hen overtuigde van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die hen op Jezus verliefd deed worden, de zonden leerde haten en naar het goede leren jagen. O ja, hun harten zouden stijf onbuigzaam gebleven zijn, indien de Heere hen niet met almachtige genade was voorgekomen.

Welnu God kan en zal immers Zijn eigen werk niet verachten. Bij de schepping zag God al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed. Het nieuwe leven in het hart van Gods kinderen, is op een bijzondere wijze, een werk Zijner handen en een spruite Zijner planning. En zou God dan Zijn eigen werk verachten? Zij zijn toch de prijs van Jezus' bloed en het werk van Zijn goede Geest.

God zal dat arme volk niet verachten, omdat Hij in Christus met hen verzoend is. Jezus heeft

voor hen uitgeroepen: "Het is volbracht". Om Christus wil is Zijn toorn van hen afgekeerd, en daarom zal Hij ze vrijwillig liefhebben, en nooit weer op hen toornen noch hen schelden.

God zal hen niet verachten, omdat zij het zo zeer met Hem eens zijn geworden. Hetgeen God haat en verfoeit, dat haten en verfoeien zij ook, namelijk hun zonden en hetgeen God wil, willen zij ook, namelijk heilig leven en Gods wet betrachten. God zal hen dan niet verachten, als zij in Zijne wegen wandelen, en doen wat recht is in Zijn ogen, maar ook niet als zij hun menselijk gebrek openbaren, en nog dagelijks in velen struikelen. God zal hen niet verachten, als zij in de eenzaamheid, op gebogen knieën hun schuld belijden. Jezus zoeken en de godzaligheid betrachten, en voor vaderland en vorstenhuis bidden.

En voor de vrede en de uitbreiding van de kerk. Maar Hij zal ze ook niet verachten, al lagen zij met Noach dronken in hun tent, of verstrikt worden in andere openbare zonden, wat God genadiglijk moge verhoeden. Hij zal hen niet verachten, als ze blijmoedig van Zijn onbezweken trouw zingen en zich verheugen in hun toekomstige erfenis, of zoals met de kamerling hun weg met blijdschap reizen.

Maar Hij zal hen ook niet verachten als zij in treurig duister zitten en in hun haasten zeggen met David: "Ik ben afgesneden van voor Gods ogen". God zal ze niet verachten, als zij hier een paleis bewaren, maar evenmin als zij arm en verlaten zijn. God zal hen niet verachten in hun jeugd, en ook niet als ze oud en koud zijn, niet verachten in hun leven en ook niet in hun dood, die altijd kostelijk zal zijn in de ogen des Heeren. En als zij in het donkere graf zijn neergedaald, zal God hun koud gebeente niet verachten, maar dat als de prijs van Jezus' bloed, bewaren en éénmaal heerlijk opwekken ten uiterste dagen.

W. Floor

*O, de vromen
vallen dagelijks
zichzelf tegen,
maar de Heere
vallen ze niet
tegen; want
Hij heeft van
eeuwigheid
geweten, wie
ze zijn zouden.*

Zin om dit seizoen mee te doen...?

Ook voor het cursusjaar 2011/2012 organiseert de Commissie Vormingswerk Christelijke Gereformeerde Kerken de vormingscursus over onderwerpen rond kerk en samenleving.

Vele jongeren en ouderen uit 'alle gewesten' nemen daar enthousiast aan deel. De cursussen vinden plaats in Apeldoorn, Drachten, Goes en Sliedrecht.

Het programma voor het komende seizoen is:

1: Kerk en jeugd

Les 1: De plaats van het jeugdwerk in de gemeente [gemeenteopbouw] (Dhr. N. Belo)

Les 2: Kunnen we onze jongeren begrijpen? [psychologie] (Drs. A. Heystek)

Les 3: Hoe bereiken we de jongeren? [onderwijskunde] (Mw. Drs. C. de With)

2: Geloof en politiek bij Willem van Oranje (Mw. Drs. C.T. Boerke)

3: Israël

Les 1: Luisteren naar Israël vanuit de pelgrimsfeesten (Drs. C.J. van den Boogert)

Les 2: Hoop voor Israël, gegronde verwachting? Over Rom. 11 (Dr. M.C. Mulder)

Les 3: Israël, land van melk en honing? Over de diaconale verbondenheid met Israël. (Drs. D. Palm)

4. Het geloof met redenen verdedigen? (Dr. M.J. Karer)

5. De leer van de bedelingen (Prof. Dr. J.W. Maris)

6. De gelijkenissen van de Heiland (Dr. D. Visser)

Gedurende een negental zaterdagochtenden (in Goes 6 zaterdag) van september tot maart zullen deskundige docenten aan elk onderwerp in 3 lessen (in Goes 1 docent per zaterdag) ruim aandacht geven en ook ingaan op vragen. De cursisten krijgen de eerste zaterdagochtend een syllabi uitgereikt. Een programma- en een lesroosteroverzicht wordt vooraf toegezonden.

De kosten voor de totale cursus bedragen € 40,- (Goes € 30,-)

Meer weten? <http://www.cgk.nl/index.php?vormingswerk>

Voor verdere informatie en aanmelding: mw. T de Vlieger-Geerdink,

Teding van Berkhoutstraat 32,3743 BV Baarn, tel.035-5417113

e-mail:

vormingswerk.cgk@xs4all.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Vulkaaneifel!

Dichtbij

Friedensstimme-gemeente

Ruime appartementen te huur.

Inl.: 0049-6594258990 en
www.huizesolagrati.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

ING 70.43.50 t.n.v. Stichting

Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 13,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde

Staten en Canada 12 dollar per jaar.

Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

De vereniging streeft onder meer naar:

- het bevorderen van contacten tussen ongewild kinderloze echtparen
- het steun verlenen aan deze doelgroep
- het geven van voorlichting
- ethische aspecten belichten op behandelmethoden voor onvruchtbaarheid

Reformatorische Vereniging van Ongewild Kinderloze Echtparen

Vakantie op Texel

"Een onvergetelijke ervaring"

De Verrassing.nl

Ruistig park achter De Verrassing met 10 luxe bungalows die allemaal veel privacy bieden.

De Noorderhoeve.nl

Twee luxe vakantiehuizen, geheel aangepast voor minder validen in een landelijke omgeving.

www.deverrassing.nl / www.denoorderhoeve.nl

Reserveren? Bel 0222 31 89 06